

1919 dec 31 as reg f...
G. ...

Debrecen, 1919.

XXIII. évfolyam 143. szám.

Szerda, december 3.

DEBRECZENI UJSÁG

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egy évre 10 korona. Negyedévre 80 korona.
Fél évre 50 korona. Egész évre 120 korona.
Majelenlik hétfő kivételével minden nap

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Kossuth-utca 8. sz., első emelet.
(Debreceni Kisebbségi Takarékpénztár-épület).
Egyes szám ára 2500 fillér.

21. és 25. sz. rendelet (kibővitve).

Mi, Erdélyi csapatok parancsnoka, a katonai igazságügyi törvénykönyvek 32. és 57. § II. pontja értelmében, a hadsereg biztosítására és az ország védelmére

elrendeljük:

a Tiszáig elfoglalt egész területre, mely hadműveleti területnek tekintetik:

1. Rend ellen szegőknek lesznek tekintve:

- a) akik rossz akarat nélkül nyilvános helyiségekben, állomásokon, vonatokon, az utcán stb. közölni, elterjeszteni, beszélni fognak bármely módon igaz vagy beképzelt híreket vagy relatív meggyőződésekkel a hadműveletekről, a csapatmozdulatokról és helyzetükről a katonai hatóságok rendelkezéseiről, vagy bármely más dologokról, a román hadseregére vonatkozólag;
- b) akik állomásokon, vonatokon találatnak, komoly megindokolás nélkül, vagy tolongani kiabálni fognak és nem fogják tiszteletben tartani a rendre vonatkozólag kiadott utasításokat;
- c) akik rossz szavakkal fogják illetni a román nemzetet;
- d) bármely jó akaratú személy, aki levelet vinne, valamint azok, akik mások által elősegítik magánleveleket az egyik helyről a másikra szállítani;
- e) akik a hadsereg érdekeit szolgáló rendelkezések ellen lázít;
- f) azok, akik meghatalmazás vagy katonai engedély nélkül, minden rossz szándék kizárásával, titkon vagy nyilvánosan, akár katonai parancs folyán, akár nem, történet kiírt helyiségeket elfoglalnak;
- g) akik sértő szavakkal fogják illetni a román katonákat, a román hadsereget vagy országot;
- h) bárki, aki rossz akarat nélkül megmérgezz, vagy megfertőz kutakat, forrásokat, bármely folyó vagy álló vizet, valamint bármilyen élelmiszert;
- i) azok, akik kritizálni fogják a parancsnokság által kiadott rendeleteket;
- j) azok, akik kivesszik a zászlókat, vagy a hivatalok más jelvényeit;
- k) azok, akik közbe lépnek vagy mások közbelépését provokálják, hogy megakadályozzanak egy letartóztatást, vagy a parancsnokság által kiadott rendelet végrehajtását.

2. Ezen rend ellen szegők a következőképpen lesznek megbüntetve:

Az a), b), c) és d) pontok alá esők meg lesznek vizsgálva hadbíró által, első és utolsó alkalomkor egy évig terjedhető börtönnel és 2000 lei-ig terjedhető pénzbírsággal lesznek sújtva.

Az e), f), g), h), i) j) és k) pontokban foglaltak ellenszegülői a haditörvényszékek által lesznek megvizsgálva és elítélve 3 évig — terjedhető börtönnel és 5000 lei-ig terjedhető pénzbírsággal.

Midőn a fent említett tevékenység közül valamelyik kémkedési vagy árulási szándékkal lesz véghezvive, a háború alatt már életben lévő törvények szerint lesznek megbüntetve.

3. A rendelet ellenszegüléseinek a meghatározását királyi biztosok hadbírók, térparancsnokságok, — csendőrtisztek és bármely katonai rendőrtiszt végzi.

4. E jelen rendelet, amennyiben lehet lapok által lesz kihirdetve, ki lesz ragasztva minden községben, haditörvényszékek székhelyén, hadbírószékeken, térparancsnokságnál, csendőrségeknél és község-

házaknál, ki lesz hirdetve dobszó által is.

E formások megtartását jegyzőkönyvileg állapítják meg a katonai rendőrtisztek.

E rendelet büntető hatálya életbe lép 3 nap után a fent említett végrehajtásokkal s csak azon személyek lesznek megbüntetve, akik e három nap után esnek bűnbe.

5. A 21. és 25. sz. rendelet határozatai, amelyeket szintén a parancsnokság adott ki, de a jelen rendelettel nem egyezők, hatályon kívül lépnek abban a pillanatban, amikor e rendelet életbe lép.

Kiadva Parancsnokságunknál.

Nagyszombat, 1919 május hó 12-én.

Erdélyi csapatok főparancsnoka:

Mardarescu tábornok.

Vezérkari főnök:

Panaitescu tábornok.

Az új kormány.

Régebben megírjuk már, hogy a koncentrációs kabinetben a keresztény nemzeti egyesülés pártjaiból négy miniszter foglal helyet. Újabb híradások szerint a keresztény pártokból hat miniszter van a kabinetben.

A kabinet tagjait illetőleg korábbi tudósításaink nyertek igazolást, amennyiben a hadügyi tárcát tényleg Friedrich István, a közoktatásügyit pedig Haller István kapta.

Nem érdektelen a Neue Freie Presse értesülése az új kormány névsoráról. A bécsi lap szerint

Miniszterelnök Huszár Károly.

Belügyminiszter: Beniczky Ödön.

Külgügyminiszter gróf Som-sich József.

Pénzügyminiszter báró Korányi Frigyes.

Földmívelési miniszter: Rubinek Gyula.

Vallásügyi miniszter Haller István.

Hadügyminiszter Friedrich István.

Igazságügyminiszter Zoltán Béla.

Közélelmezési miniszter nagyatádi Szabó István.

Kisgazda miniszter sokorópátkai Szabó István.

Népjóléti miniszter Payer Károly.

Munkásügyi miniszter Oláh Dániel.

A szociáldemokrata pártot Garami Ernő képviselte a tárgyalásokon, de a mikor a pártvezetőségnek dönteni kellett, hogy ki legyen a párt tagjai közül miniszter, Garamit és Peidit, akik pedig biztosra vették, hogy a párt őket fogja jelölni, egyáltalán nem jelölték, hanem Payer Károlyban öszpontosult a bizalom, Garami és Peidi el is hagyták Budapestet.

A Neue Freie Presse értesüléseivel szemben áll egy másik kormánylista, a melyen csak annyiban van eltérés, hogy igazságügyminiszternek Bácsy Istvánt, nemzeti kisebbségek miniszterének pedig Bleyer Jakabot teszi meg.

Különbön Huszár Károly, az új miniszterelnök a régi kabinet előtt tette le az esküt; az új kabinet tagjai pedig Huszár Károly miniszterelnök kezébe tették le az esküt.

Arra nézve azonban, hogy kik az államtitkárok, egybehangzó a híradás. E szerint államtitkárok Ábrahám Dezso belügyi, Meskó Zoltán hadügy, Pekár Gyula kultur, Mikits Ferenc kereskedelmi, Mayer János földmívelés, Székely János népjóléti.

Az új, koncentrációs kabinet megalakulása óta békekesség

és rend, munka és fellendülés tapasztalható minden vonalon.

Újra összeül a közigazgatási bizottság.

Mit fog jelenteni a polgármester.

Debrecen város közigazgatási bizottsága múlt év november óta nem tartott ülést. E hosszú szünet után e héten, pénteken d. u. 3 órakor fog ismét összeülni a közigazgatási bizottság. A polgármester szokásos jelentése ezúttal egy kissé hosszabb lesz, amennyiben számot fog edni az 1918 december 1-től 1919 november elejéig történt közigazgatási eseményekről. Ezenkívül a rendes havi jelentést fogja bejelenteni a november havi közigazgatási viszonyokról.

Az összefoglaló évi jelentésből ragadjuk ki a következő érdekesebb részleteket:

A közegészségügyi viszonyokról szóló résznek ez év őszére vonatkozó passzusában jelenti a polgármester, hogy számos olyan tényező mutatkozott, amely a lakosság egészségi állapotát károsan befolyásolta. Ilyenek voltak az élelmiszerekben, gyógyszerekben és különösen fűtőanyagban mutatkozó hiányok. A fűtőanyag hiánya miatt a hideg iskolákban sok gyermek megbetegedett. A fűtőanyag hiány hiánya miatt az iskolák nagy részét be is kellett zárni.

A vízvezeték a szénhiány miatt csak a nap néhány órájában működhet, ami sokat árt az általános tisztaságnak.

A szesz hiánya és drágasága megbénította a gyógyszerterak munkáját, viszont azonban kasznára volt a szeszhiány az általános közegészségi állapotainak.

A sok esezés miatt a Bihari, Kerékes és Wolafka telepen a közlekedést akadályozó nagy állóvizek keletkeztek s ezek a telepek nyitott kutjainak vizét is megrontották.

A város területén 1918 dec. 1-től 1919 dec. 31-ig született 2280 gyermek és meghalt 2130 ember. Házasságra lépett 1402 pár ez idő alatt.

A rendőrfőkapitányság mint első fokú iparhatóság a 1918 dec. 1-től 1919 okt. 31-ig kiadott összesen 1065 iparengedélyt.

Ugyanez idő alatt kiadott a rendőrség 464 munkakönyvet.

Azon személyek, kik hamis híreket terjesztenek az érvényben lévő rendeletek értelmében szigorúan büntetendők.

A debreceni üzletvezetőség kommunistáinak bünpöre. Hogy mozdították el állásából Garda Dezsőt?

A debreceni forradalmi események között a legembertelenebb és a legméltatlanabb hajszá Garda Dezső üzletvezető helyettes ellen folyt le. Olyan ember ellen folytattak harcot a debreceni üzletvezetőség kommunistái, aki példás köztisztviselői multra tekinthet vissza s aki a város társaséletének is közbecsült egyénisége volt. Garda Dezső máv. üzletvezető helyettesnek az volt az egyetlen bűne, hogy utjában állott néhány érdemtelen strébernek, akik keveset dolgoztak a közérdekében, de annál nagyobb tevékenységet folytattak az ország megrontása és elpusztítása körül. — Igazi kommunista erkölcs jellemzi Garda Dezső ellenségelt, akik ügyében a debreceni rendőrség hetek óta tartó vizsgálatot tartott, hogy megállapítsa ennek a példátlanul álló hajszának részleteit.

A rendőrség által vezetett széles körű nyomozást Papp Lajos dr. fogalmazó most fejezte be s annak részleteiről a következő érdekes tudósítást kaptuk:

Kevéssel a forradalom kitörése után Debrecenben is megkezdődtek a régi rezsim alatt szerepet vivő nagyobb állású köztisztviselők ellen indított hajszák. Így a máv. üzletvezetőségű Garda Dezső helyettes üzletvezető személték ki a harc középpontjává. Azzai vádolták, hogy reakciós gondolkozású és ellensége a szociális haladásnak, holott Garda Dezső éveken ezelőtt ma is meglévő vasuti intézmények létesítésével tett tanubizonyságot arról, hogy nem ellensége a szociális gondolatnak.

A Garda elleni hajszát egy Voith György nevű vagongyári analfabéta írta meg. Voith, aki hivatalában nem dolgozott, hanem, mint a vasutas szövetség titkára folytonosan agitált és izgatót a fennálló rend ellen, azzai állott Garda elé, hogy adjon neki hosszabb szabadságot. Garda arra való hivatkozással, hogy hosszabb szabadság nem tőle, hanem az igazgatóságtól függ, megtagadta a kérelmet teljesítését. Voith erre megkezdte bosszúból az agitációt a fűtőházi alkalmazottak körében Garda elmozdítására s egy Jancsek nevű mozdonyvezető kezdte e célra az aláírásokat gyűjteni.

Ezen akciónak ellene volt Osgyan Sándor, a mozdonyvezetők felügyelője, aki gyűlést hívott össze,

hogy a Voith féle támadást ellensúlyozzák és nyíltan kifejezést adjanak Garda iránti szeretetüknek. Meghívták a gyűlésre a vasuti szakszervezetet is, melynek képviselőjében Nagy Lajos, Csathó Béla, Hegedűs János mérnök és Voith jelentek meg. Itt megint azzal a nevéstéges váddal állottak elő, hogy Garda megtagadta Voith-tól a szabadságot s ezért pusztulnia kell.

A gyűlés izgatott hangulatban folyt le, de eredményre nem jutottak. Jancsek tovább gyűjtötte az aláírásokat és január 10-én a munkástanács gyűlésén szóba hozták nemcsak Garda, hanem az üzletvezetőség mindazon tisztviselőinek eltávolítását, akik a haladásnak „elleneségei”.

A munkástanács ily értelmű határozatot hozott.

Mikor a munkástanács határozatát nyilvánosságra hozták, az üzletvezetőség tisztikura gyűlést tartott, Garda mellett ültetett, mire Bernhard Sándor főmérnök, Susnik József mérnök és a jeles Voith Gardát mocskoló beszéddel aposztrofálták. A gyűlés végül azt követelte, hogy az igazgatóságtól kiinduló vizsgálat döntsen Garda ügyében. Ekkor Nagy Lajos és társai Handler Gyula kormánybiztos kezdték terrorizálni, hogy Gardát haladéktalanul távolítsa el. Handler türelme intette őket s kérte, hogy várják meg az igazgatóság döntését. Nagy Lajos erre megfenyegette Handlert, hogy 4000 vasutas munkás fogja kleroszakolni Garda távozását. Közben a vasutüzagatóság és a kereskedelmi miniszter utasította Gardát, hogy maradjon a helyén. Erre Nagy Lajos és Voith azzal lelelték, hogy a Meteor mozgóba gyűlést hívtak össze és mosdatlan szájjal azt a kijelentést tették, hogy „az üzletvezetőség személték felhívott parazítái” kívánják csak a Garda hivatalban maradását s kleroszakolták a munkástanács határozatának megszavazását.

A zűrzavaros ügyben aztán a kereskedelmi miniszterium Pintér dr. titkári küldte Debrecenbe, hogy közölje a vasutasokkal Garami miniszter üzenetét, amely szerint kéri őket, hogy ez ügyben várják meg a vizsgálat lefolytatását. A gyűlésen megjelent Bernhard főmérnök is, aki ezt a kijelentést tette:

— Ne tárgyaljunk annyit, hanem döbjük ki az üzletvezetőségtől a tisztviselőket is Gardával együtt.

A debreceni vasutas szövetség

január 18-iki összbizalmi ülésén újra tárgyalta Garda azonnali eltávolítását s azt is, hogy a munkástanács határozatát erőszakkal végrehajtsák. Jancsek Lajos vasutas sztrájkot is akart ezzel kezdeni.

A vasutüzagatóság pár nap múlva felrendelte Nagy Lajost, Bernhardt Sándort, Winter Ödönt és Voith Györgyöt Budapestre. Az üzletvezetőség részéről Fekete Zoltán dr. titkár utazott fel, aki egy nappal később érkezett s így a maffiának alkalma volt kleroszakolni egy távirati intézkedést Garda eltávolítására. Fekete Zoltán az utolsó pillanatban érkezett s az igazgatóságot a dolgok helyes állásáról informálta, mire Benedict igazgató Garda mellett döntött, de tudatta azt is, hogy üzletvezetőnek visszaküldi Bodó Rikardot, akit a vasutasok általában szerettek. Fekete titkár sletett az igazgatóság határozatát közölni, nehogy Bernhard és társai erőszakosan fellépjenek, mégis január 29-én d. e. 10 órakor Sipos László, Kovács János és Bartha Istvánból álló députáció jelent meg Gardánál és kijelentette, hogy azonnal távozzék, nehogy a munkástanács közbelépjen. Garda a fenyegetésekre jegyzőkönyv mellett átadta hivatalát.

Minihogy Garda ily módon eltávozott, megkezdődött a kombináció az utód kijelölésére. Természetesen más ki jöhetett volna Garda helyére, mint Bernhard főmérnök, aki be akart ülni a helyére. Összeült a vasutas szervezet bizalmi testülete és úv. helyettesnek ajánlotta első helyen Bernhardot, második helyen Susnik mérnököt. A felterjesztésre azonban a vasutas szövetség azt felelte, hogy ezt a két jeles urat nem nevezetheti ki az igazgatósággal, mert mind a ketten aktív részt vettek a Garda elleni hajszában.

Igy aztán a strébereknek kulba esett az a zsíros reménye, hogy magasabb állásba jutnak, de jött a kommunizmus, amely az ilyen embereknek nyitott tág teret az érvényesülésre.

A vizsgálat eredménye teljes elégtételt szolgáltat a méltatlanul meghurcolt Garda Dezsőnek s bizonyos, hogy azok, akik ilyen embertelenül jártak el vele szemben, elveszik méltó büntetésüket.

Garda Dezsőt Debrecen város polgársága őszinte, tisztelettel és elismeréssel most még fokozottabb mértékben veszi körül.

Azon személyek, kik hamis híreket terjesztenek az érvényben lévő rendeletek értelmében szigorúan büntetettek.

A háztulajdonos, aki vagonban lakott.

Özvegy Soffel Jánosné folyamodott a városi tanácshoz, hogy vegyék föl a debreceni illetőségük sorába. Kérvényében egy egész megrázó tragédiát mond el néhány mondatban. Az ura gyógyszerész volt a Felvidéken, ahonnan az őszön Debrecenbe költöztek. Debrecenben, az Árpádtéren már régebben vettek egy házat, megérkezésükkor azonban nem költöztek be, mert a lakáshivatal igazolványa alapján más lakik a házukban. Nem kaptak lakást a városban és nem tudtak beköltözni az állomásról. Ott laktak egy hónapon keresztül egy vagonban az állomáson.

Pár héttel ezelőtt a gyógyszerész hirtelen meghalt. Ekkor a család nélkül maradt kis család bejött az állomásról a városba s valahol tető alá jutottak könnyűletes szivek jóvoltából. Az özvegy, aki most már kenyérkereső nélkül maradt, csak kis házacskájára támaszkodhat, amelybe nem költözhet bele, mert mások laktak benne. Azért kérte hát a községit kötelekbe való felvételét, hogy ilyen módon követelhesse a saját házába való beköltözését.

A tanács azonban nem hallgatta meg az özvegy kérelmét, mert most már niacs biztosítva, hogy fenn tudja magát tartani, a kis Árpádtéri házacskán is súlyos kölcsönterher van, attól lehet tartani, hogy a városra szorulna. Nem vették föl tehát a községit kötelekbe, azonban felhívta a tanács a lakáshivatalt, hogy tegye lehetővé a szerencsétlen kis családnak, hogy a saját házába beköltözhesék. Igen, ha lakáshivatalnak szíve volna.

A katonailag megszállott területen a fehérhátú bankjegyek becseréléésére alkult bizottság.

Figyelmeztetés.

Értesítjük a közönséget, hogy a Wienbe elszállított fehérpénzekei az O. Magyar Bank főintézeténél kicseréltek. *Felhívjuk tehát mind azokat, kik az első küldeményhez fehérpénzeiket beszolgáltatták, hogy azok ellenében kékpénzeiket az illető pénztáratnál — elismervényük visszaidása mellett — vegyék át.*

A kiadott rendeletekre való hivatkozással ezután ismételt felhívjuk a közönség figyelmét, hogy a kicserélés végett folytatódóan a gyűjtőtelepeknek átadott fehérhátú pénzek Debrecenből decz. hó 10-én lesznek újból Wienbe — a megfelelő fedezettel — kékpénzre történő kicserélés céljából elszállítva.

Kérjük tehát becserélendő készleteiket legkésőbb decz. 8-ig annál is inkább benyújtani, mert ezen terminuson túl újabb transport nem megy Wienbe.

Fel kell hívunk a közönség figyelmét az O. M. Bank azon hirdetményére is, mely szerint a fehérpénzek már csak átváltás végett fogadtnak el és hogy ezen alkalmat saját érdekében ne mulasszák el.

A becserélést intéző bizottság.

Lebélyegzett román pénzt hamisított.

Letartóztatott állítólagos kereskedő.

A román katonai rendőrség de-
tekívjei régen nyomoztak a város
területén, hogy nyitjára jöjjenek a
hamisított lebélyegzésű pénz-
ek, amely forgalomban van. A
Bika szállóban tegnap letartóztat-
tak egy elegáns megjelenésű alakot,
aki Sarg József néven volt a szálló-
adóra bejelentve.

Sarg nem régen lakik a Bikában
állítólag bécsi borkereskedő, ki
nagyobb összegű pénzzel érkezett
a városba.

Mikor előlították a detektívek,
észtveirék, hogy Sarg a zseb-
kendőjébe egy kis tárgyat csoma-
golt, melyet el akart dobni. A
hamis bélyegző volt, melyet a
forgalomba hozott pénzt lepecsét-
elték.

Ezen súlyos bizonyíték alapján
Sarg nem tagadott. Előadta, hogy
több, mint 300 ezer koronát pec-
sételt le a hamis bélyegzővel és
a pincérek útján 3 és fél száza-
lékos ázszió mellett hozta forga-
lomba. Több pincért letartóztattak,
de ezek ártatlansága kiderült és
szabadon bocsájtották őket.

Az eddigi vizsgálat szerint a
bűnös üzelmek számai Budapestig
nyúlnak.

A szenzációs ügyben a nyomozás
tovább tart.

Pozsonyból kivonultak a csehek.

A cseh lapok azt írják, hogy
a megszállott vármegyék köz-
zül nyolcat az ántant döntése
szerint ki kell űriteniök. A cse-
heknek Lévdig kell vissza-
vonulniok. Pozsonyt már ki-
űritették. Mindez a legnagyobb
rendben folyt le.

Átalakítják-e lakásoknak a Péterfia-utcai laktanyát?

A lakáshivatal hetekkel ez-
előtt, a mikor a Péterfia-utcai
laktanyaépület üresen állott,
előterjesztést tett a városi ta-
nácsnak, hogy az az épület
nem volna-e átalakítható laká-
sokká.

A tanács kiadta az ügyet a
városi mérnöki hivatalnak,
hogy tegyen véleményes jelen-
tést. A mérnöki hivatal most
beterjesztette jelentését. Költ-
ségvetést is dolgozott ki, a
mely szerint a kérdéses lak-
tanyaépület átalakítása laká-
sokká 976,000 koronába ke-
rülne.

A tervet a tanács egyelőre
levetie a napirendről, egyrészt
mert ilyen horribilis költség
fedezetére jelenlegi viszonyai
között nem képes a város
pénztára, másrészt mert nem
lehet tudni, hogy felhasznál-
ható-e a laktanya lakások cél-
jaira.

Handler volt kormánybiztost letartóztatták.

Rablás, zsarolás és felségsértés miatt.

A debreceni rendőrség teg-
nap délben letartóztatta Hand-
ler Gyula munkáspénztári ig-
azgatót, aki a forradalom alatt
mint a Károlyi rezsim kor-
mánybiztosa működött Debre-
cenben.

Handler Gyulát a román
hadsereg bevonulása után in-
jernáltak, azonban rokkantsá-
gát megállapították s így visz-
szatért Debrecenbe. A rend-
őrség tudomást szerzett haza-
tértéről és hétfőn délben le-
tartóztatta a fennálló kormány-
rendelet értelmében.

A rendőrség Handler Gyulát
már kihallgatta. Három
cselekmény miatt folyik ellene
az eljárás és pedig rablás,
zsarolás és felségsértés miatt.

Handler Gyula kihallgatása
hosszabb időt fog igénybe
venni. Az első kihallgatása so-
rán előadta, hogy mint az

első forradalom kormánybizto-
sát március hó 23-án mentet-
ték fel a proletár uralom bir-
tokosai. Felmentését azzal köz-
ölték vele, hogy a hatalmat
adja át nyomban a munkás-
tanácsnak. Ezt ő meg is tette.
Kijelentette továbbá azt is,
hogy működése alatt rossz
szándék nem vezette; ő jót
akart tenni, melyből a közér-
deknek lett volna hasza.

Mint hogy őt is bolsevik
üzelmekkel vádolják, régen
szándékában állott, hogy a
bírótság elé vigye ügyét, Épen
azért mert szerepiésének tisztá-
zását maga is óhajtja, tudomá-
sátul vette, hogy letartóztat-
ják s nem él ellene jogorvos-
latiál.

Handler Gyula kihallgatása
folyamatban van. Mikor be-
fejezik, átkíséri a rendőrség az
állam ügyészséghez.

Ötvenhatezer korona a cipő talpában.

Tilokzatos török kereskedő

Tegnap délután megjelent a
rendőrségen egy Szigeti nevű
suszter, aki előadta, hogy egy
török sipkás ember járt nála
és arra kérte, hogy pénz-
ért varrjon a cipője talpába
56 darab ezerkoronát. A cip-
ész eleget tett a különös ki-
vánságnak, azonban kötelessé-
gének tartotta a dolgot a rend-
őrség tudomására hozni.

A rendőrség a török embert
előlította. Legelőször is a ne-
vét tudakolták. Abdul Musztafa
török kereskedőnek mondta
magát s azért jött Debrecenbe,
hogy itt burgonyát vásároljon.
Kijelentette, hogy semmiféle
rossz szándéka nincsen. Abdul
Musztafa Ada-Kaleh szigetéről
utazott ide, amint előadta.

Ezután lehúzták a cipőjét
és felbontották a talpát. Tény-
leg megtalálták bevarrva az 56
darab vadonatúj ezer koronást.

A pénz eltüntetésére vonat-
kozóan előadta, hogy azért
varratta be a cipőjébe, mert
félt, hogy ellopják tőle. A
rendőrség a pénzt lefoglalta.
Abdul Musztafát szabadon bo-
csájtották, de érdeklődnek az
illetékes hatóságoknál Abdul
Musztafa kiléte iránt s aziránt
is, hogy igazat mondott-e?

Elfogták Návay Lajos egyik gyilkosát.

A rendőrség elfogta Herez-
nyák Miklós terroristát, akiről
a nyomozás során kiderült,
hogy része volt Návay Lajos
megöletésében. Herezsnnyák I
zseborát és I farkasprémes
bundát kínál eladásra, amely-
ről kiderült, hogy valaha a
Návay Lajos tulajdonát ké-
pezték.

A rendőrség ezen a nyomon
elindulva megállapította, hogy
Herezsnnyák résztvevett a Né-
pszínház-utcai harcban is, mely
után Kun Bélával együtt került
fogságba. A kommun kikiál-
tása után kiszabadulván, részt
vett a hódmezővásárhelyi pol-
gármester meggyilkolásában is.

Most folyik a Herezsnnyák
kihallgatása.

Garami és Peidl külföldre mennek.

A Dacia jelenti Budapestről,
hogy Garami Ernő és Peidl
Gyula a budapesti szociál-
demokrata párt vezetési kül-
földi utra készülnek s utleve-
lükét Sir George Clark köz-
benjárásával már meg is kap-
ták. Garami és Peidl egyelőre
Bécsbe utaznak.

Amerika és a béke.

A Times jelenti New-york-
ból: Az a reménység, hogy a

szenátus megváltoztatja a bé-
keszerződéssel szemben tanu-
sitott magatartását, alaptalan.
A szerződést vissza fogják
küldeni a szenátus külügyi
bizottságának, melynek több-
sége köztársasági párti és
ellenzi a békeszerződést.

Ujdonságok.

Eljegyzés. Láng Andor
f. év nov. 30-án tartotta el-
jegyzését Pásztor Irénkével.
(Gyöngyös. Minden külön ér-
tesítés helyett.)

**A város ismét fölemelte a fa
árát.** Debrecen város tanácsa a
városi tűzifa árát ismét fölemelte.
A hasábfá ára 600, a dorongtáé
400 korona dec. 1-től kezdve.

Elveszett. Hétfőn este a Car-
men előadásán hagyott vörös
csikos nyaksál. Jóakarattal meg-
találóját kérem, hogy a Hírlap
szerkesztőségébe (Hunyadi u. 13)
szolgáltatassa be. Többen látták,
mikor a székről fölemelte s ha
nem hozza be, kénytelen leszek a
rendőrséghez fordulni.

Bimbó hullás. Szomorodott szívvel
tudatjuk, szeretett kiasi fiunk, kedves kis
unokánk, kereszt fiunk és áldott emlékü
kis rokonunk: **Mikike**, anyagi életének
5 hetében, folyó hó 2-án, éjeli fél 2 óra-
kor rövid szenvedés után történt csendes
elhunyását. Kedves kis angyalunkat folyó
december hó 3-án, szerdán délután 3
órákor fogjuk Bozzai-telep Bozzai-utca 7
sz. házuknál a görög katolikus egyház
szertartása szerinti beszentelés után a
Szent Anna-utcai temetőbe nyugalomra
helyezni Debrecen, 1919. dec. 2. Az örök
világosság fényeskedjea nekül Bánatos
szület Gálly János és neje Mochnács
Gabriella. Nagyszülei Gálly Demeter és
neje Krespai Lukrécia, Mochnács József
és neje Freund Zsuzsánna. Keresztzülei
Mochnács Miklós és Kiss Rózsika. Számos
közel és távoli rokonok nevében is. A
temetést „Dankó” rendezi.

Lopás a vonaton. Geiszt Kál-
mán bősörményi kereskedő De-
brecenbe utazott. A vonaton isme-
retlen tettes ellopta 10 ezer koro-
nát érő podgyászát és 300 korona
készpénzét. A vizsgálat eddig er-
edménytelen volt.

**Gyógyszereszek és droguisták
figyelmébe.** A rendőrség felhívja
mindazon gyógyszereszeket és
drogua üzlet tulajdonosokat, akik
az egészségügyi direktorium ren-
deletére a hadműveleti irodáuk
közé és gyógyszereszeket szolgáltak be,
hogy a beszolgált anyag és
érték pontos felsorolásával a rend-
őrségi épület 1. emelet, 68 számú
szobájában kihallgatásra jelentkezze-
nek.

**Csendőrkülönítmény a városi
téglyvető telepen.** A téglavető
telepen az utóbbi időben nagyon
gyakorik lettek a lopások. Ezért
Márk Endre polgármester átiratot
intézett a csendőrkülföldi parancs-
noksághoz, hogy a téglavető tele-
pen a közbiztonság megóvása
céljából helyezzen el egy csendőr
különítményt.

**Dr. Szaploneczay Gyula volt
kórházi igazgató-főorvos, műtő-
orvos, rendel sebészi betegeknek
Kossuth utca 39. szám alatt a
Belvárosi Sanatóriumban d. e.
9-10 ig és d. u. 3-4-ig.**

31
303
13 +

Betörés a szállodai szobába. Torma Mária bécsi nevelőnő megszálott a Frohner szállóban. Távolléte alatt ismeretlen tettes behatolt a szobába és ellopta az összes ruháit. A rendőrség keresi a tolvajt.

Színház

Énekesszínház

Szerdán, C bérlet, Carmen opera. Csütörtökön, A bérlet, Leár király, tragédia.

Péntek, B bérlet, Carmen opera. Szombat délután Kis gróf operett. Szombat este, C bérlet, Leár király, tragédia.

Vasárnap délután Gyimesi vadvirág. Vasárnap este Kis gróf, operett.

Víg-színház

Szerdán Terike, vígjáték. Csütörtökön Tul a nagy Krivánon. Pénteken, Arthur kalandjai, bohózat. Vasárnap délután Tul a nagy Krivánon. Vasárnap este Arthur kalandjai, bohózat.

Carmen.

Az operai együttes fellépte.

Nagy érdeklődés előzte meg a Carmen reprizét. Magasabb zenei élvezetben ritkán van részünk ezért hálás feladat, a nehézségek dacára operát adni vidéken. Társulatunk más vidéki színház felett azzai cicskedhetik, hogy kitűnő operai ensembléje. Carmen négy főszerepét elsőrendű erőkre lehetett bízni, meg a mellékszerepekre is akad két énekes. Rendszeres operaelőadásoknak csak a teljes zenekar a hiánya. Ami késik, nem mulik, a zsufolt ház megmutatta, hogy anyagilag is eredményes nálunk operákat adni.

Három bemutatkozásban volt részünk hétfőn este. Az Ocskay párnak csak most volt alkalma igazi terrénján, operában fellépni. O. Hilbert Janka Carmenje minden dicsőreget érdemel. Az a tüzes cigányleány volt, aminőnek Bizet elképzelhette érvényesültek a hálás szerepben. Ritkaság, hogy milyen tisztá a szövegkifejtése. Játéka drámai erejű. Habanérját, cigánygalát nyíltszínen megaposták, felvonások végén sokszor hívták a pampák elé. Vass Mancsi, akit tavaly az operaezüstieshez szerződtek, most énekelt először nagyobb szerepet. Kellemes színpadi jelenség, kész énekkultúrája különösen az Ocskayival való duettekben s a III. felvonásban (alant van csöndes házunk) bontakozott ki teljesen, mikor is nyíltszínen megaposták. Ocskay Don José jával csak Környei állja a versenyt. Tenorja csupa drámai erő s

hajlékonyság. Carmenel s Mikaelával való duettje, a IV. felvonás végjelene kivált szépek voltak, kár, hogy meghűlése miatt nem élvezhették teljesen.

Székely Gyula Eskamillója parádés alakítás, hatalmas hanganyagához ez a szerep kitűnően illik. Énekkultúrája megfinomodott, játéka is jobb. Még a két csempész s a kártyavető is jók voltak. Kassovitz karmester zongorával pótolta a oello, hárla s b. hiányát, szorgalmasan doig zott, de még sok zökkenést kell kiegyenlítenie. Szívesen jegyezzük fel az őszinte igyekezetet, amely az egész társulatot előlötötte. A rendezés ügyes volt, néhány ötletét, újítását észrevettük.

Színházi hírek. A színházi iroda jelent: Tul Nagy Krivánon, Borbély Lillivel ma kerül színre. Arthur kalandjai a Vig-színházban. Fordulatokban gazdag bohózat Szombat és vasárnap kerül színre a Vig-színházban. Sokat kacag az Arthur kalandjai. Gyimesi vadvirág vasárnap délután a Csokonai-színházban kerül színre. Doktor úr vasárnap délután a Vig-színházban kerül színre. A címszerepét Heltai Jenő játsza. Taitan, Lengyel Menyhért japán tárgyú drámája jövő héten kerül színre a Csokonai-színházban. Honthy, Hilbert, Heltai, Szigei, Káldor együttes főszereplésével kerül színre a jövő héten szerdán a Varázskeringő a Vig-színházban.

Sport

Birkózó verseny. A EKASE. által vasárnap d. u. 2 órákor rendezendő házi birkózó club bajnokság iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. A verseny a kereskedelmi iskola tornatermében lesz megtartva. Jegyek előre Bodoga cukrászdában megválthatók.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata.

Szerdán: Nagy Ferenc János-utca 3. — Aranv. Nagy Ferenc János-utca 3. — István Gondviselés. Homokkert-u. 106. — Bocskay. Czegléd-u. 58. — Aranv. sas. Hatvan-u. 60.

Azon személyek, kik hamis híreket terjesztenek az érvényben lévő rendeletek értelmében szigorúan büntetettek.

Conzurat: de Subit. Somessian.

Zsirus bódók, Falop, Csapó-u. 3. 7673

Földben legbiztosabb vetőmagja. Fekete komokba még 10-20 köblöst felesleg vehet Nagyerdőnél, Miklós-utca 30. 4668

Egy főzőnő és egy szoba leány ajánkozik feltétlen jó úri házhoz. Cim a kiadóhivatalban. 7672

Utoai szoba lakótársnak azonnal kiadó, esetleg ebédosztalt. Bethlen-u. 8. 7684

Utoai butorozott szoba kiadó. Darabos-utca 9. 7686

Egy új koncert pianót elcserelelnék használt pianóra — vagy rövid zongorára. — Hatvan-utca 16. — Kapu alatt jobbra. 4660

Eloszerénem kereskedőnek és iparosoknak különösen alkalmas fűtőcai (főpota mellett) 2 nagy szoba, üvegezett veranda, nagy konyha, kamara és betonos pincéből álló, műbellel vagy rak-tárral kapcsolatos földszintes lakószoba a katolikus főgimnázium közelében — fekvő 2 kis szobás lakással, hol egyik szoba különbejárattal. Cim a kiadóhivatalban. 7677

Zongora tanítványokat elvállal zongora tanár. Darabos-u. 42. 7695

Tanítónő tanítást vállal, jutányos díjazás mellett. Cim a kiadóhivatalban. 7689

Felcsibe kiadó a Jerikó-utca 46. számú föld. Aberle, Gágyár. 7693

Hajdusoboszlón 91 köblös fekete föld tannyával 12 ezerért hasznos bérbe. Kar-u. 11, vagy dr. Pécsi Ker. kamara. 7598

Szakácsné ajánkozik kisegíteni vagy bejárni. Cim Buda. kiadó hivatalban. 4654

Tűzfűtő aprítva és ölenként házhozszállít Unio tűzfűtő r.-t. Ispóty-telep 1. 4653

Fiatall ember teljes ellátásra elvállal özv. Róthné, Széchenyi-utca 44. 4656

Román nyelvre irunk és fordítunk kérvényeket Ogonovszky és Gabányi, Kossuth-utca 11. 7246

Timár vagy mászáros tanulóknak elmenne egy erős 17 éves fiú. Cime Bözörményi-utca 44 szám. 7700

Bérbeadó vagy eladó egyszerű ház, legjobb helyen, házmesteri lakás elfoglalható. Értekezni Péterfia 48, emeleten, délután kettőkor. 7702

Ebesen feles bérletre 28 hold — föld halálózás miatt sürgősen kiadó. Halvan keveszegni való nád eladó. Miklós u. 40. 7698

Keresle Konyhabereendezések, butorok háját József asszisztensnél. Csapó-utca 67. 6753

Husfűtőelést elfogad. Szabó Mihály, Hunyadi-utca 23. 40

Uri nő jutányosan tanít zongorázni. Magyar nótát cigányosan, kotta nélkül. József király herceg-u. 59. 7429

Aranvat. ezüstöt. brilliánsat máloccédukat vesz. Memhívásra házhoz is elmev Steiner Mihály. Széchenyi-utca 19. az.

Makulatur utasoknál kapható. amár a készlet tart. kálónként a kiadóhivatalban.

Cukor elárúsító leányok felvételt. Jelenkezni Széchenyi-utca 16. 7642

Bejárónő délelőtre felvételt. Lehet kis leány is. Széchenyi-utca 16 sz. U

Varró leányok felvételnek. Király-utca 5, I. em. 7669

Három öl tázifát keresek megvételre Miklós-utca 13. 7666

Intállót keresek 2 lóra, szoba és konyhás lakással előnybe részesül. Cim a kiadóba. 4657

Kertész munkást, nőient, évest keresek január 1-től. — Széchenyi-ut 17. 4662

Gazdatáztali állást keresek január 1-re Cim Késes-u. 48. 7671

Ügyes takarítónt azonnal felvételt, könyvvel. Plac 77. varroda. 4664

Csomagoló lányok, küldöncök emelkedő fizetéssel felvételt Széchenyi vegyészgyárban, Péterfia 46. 7678

Konyhakos üvegeket, kicsit, 1 koronáért vesz Balassa csemege üzletébe, Plac-utca 26-28. sz. 7683

Szükségem volna 1 kétfoldos igára néhány napra, tejet vagy pénzt fizetek. Takarmány-répat 50 mmászat veszek. Kar-utca 11. 7688

Berbe veszek egy-két nyilas szőlőt Debrecenben. Értekezni Püspöki palota, I. e 38. 7692

Fűszer üzletet vagy bolt helyiséget megvennék, vagy bérbe átvesszek. Cim a kiadóhivatalban. 7690

Zsebkendők ajourózásához szakértők felvételnek. Szepességi-u. 9 sz. 7640

Elveszett egy másfél éves barna kanca csikó, első lapocáján H. G. bilyog. Szíves megtaláló vagy nyomatvező illő jutalomban részesül. Méliusz-tér 4 sz. 7707

Manikúr kisasszony felvételt. Renc Antal, Kossuth-u. 4. 7704

Egy jó munkás cipész segéd állandó munkára jó fizetéssel felvételt. Papp József cipész, Ujfehértó. 7701

Fiatall 14-15 éves tanulóleány Tolnai Dániel oipőzületében felvételt. 7703

Eladás.

Kés javított serice eladó Tég-láskert, 3-ik járás 34 sz. 4663

Eladó fekete férfi kabát és egy jó karban lévő bunda Vargakert, Heccegh-utca 3-b. 7687

Eladó Késes-utca 14. Pesti-utca 43. számú házak és Tamási-puszta állomás mellett egy hold szálló. Bővebbet Miklós-u. 13. 7667

Eladó róka béleau városi bunda, 12 varvas agancs, Rakóci 11. 7680

Modern ebédli, halo, szelongsanitur, tükrös pincse dívány, konyhabereendezés, szőnyegek, szép festött butorok eladók. József király 41. 7427

Eladó egy félő esorodú hasab tölgyfa, Bethlen-utca 41. szám. 7684

Gyermekköcs szőp, fekvő és 40-cs férfi oipő eladó Bethlen 33. 7679

Türia 1 és fél öl eladó Battyányi-utca 14. 7674

Eladó egy hosszú, zold, téli női kabát és egy pár 45-cs kaluosi. Barnáné, Plac-utca 77. 4659

Alig használt fekete trakk és szakett öltöny eladó Hatvan-utca 70, földszint, Mandelnál. 7694

Egy nagy önfűtő iürőkd eladó. Csapó-utca 22. 7684

Használt boá mulia, megaszász női oipő és használt férfi oipő eladó. Mester-utca 45, fűszerüzlet. 7691

Eladó férfi öltöny, rövid bunda, cipők, harisnyák, kókusz futószőnyeg, asztal belső-huzat, női pengyela, blúzok, cipők, feleérnemek. Simonffy 32, földszint jobbra. 7676

Hizott sortés egy darab eladó. Cim a kiadóhivatalban

Egy teljesen új, uron János kabát, mellény és nadrág, egy 14 éves leány és egy fiú kabát eladó. Cim a kiadóhivatalban. 7675

Kisebb használt szőnyeg, férfi volur és posztó kalap, pulituroz asztal, kályhavédő, káposztaszóf és egy pár női 37-es oipő eladó. Megtekinthető délután 3-5. Arany János 20, kereszt épület. 7706

Egy új felöltő 14-17 éves fiúknak eladó Szepességi-u. 32. 7697

Eladó férfi bunda 2000 koronáért női kabátok, posztó ruha, kis bőrdő, kenyérhaj, Bathyány-u. 15. balra. 7697

Mikepércsi ut 9, jóminőségű takarmány csutka eladó. 7699

Eladó egy nagy utazó kosár, damaszt arosz, rojtos dívány párnák, fehér sojlyem sálak, gyapju pamutok Szent-Anna 2. 4628

Eladó 2 hosszú férfi női kabát, női kosztümök, 2 fekete férfi nadrág, női téli kabátok, 37 és 38-as női cipők és fekete ajkak. Zöld ujjgyapju függönyök. Értekezni délután, Kossuth-utca 22. 4654

Harminc hold föld tannyával együtt eladó. Bagosi tagon. Ertekezni Maróthy Gy-utca 39. 4652

Eladó jókarban lévő ház, többrendbeli lakóházzal. Vilány bevezetve, azonnal beköltözhető Pácsi-utca 56 sz. 7378

APRÓ HIRDETMÉSEK.

Levelezés

Intelligens Natalembor levelezne intelligens urilánnyal, későbbi készességes házasság céljából. — Csak fényképpel felszerelt levelekre válasszók. Leveleket „Pénz nem lsten” jellegre a kiadóba kérek. 7706

Ajánlat.

Egy kezdő varró leány varrodába ajánkozik. Bundi-u. 3 szám. 4665

Kvartály kapható, esetleg kózzital. Varnivalót vállalok. Szepességi-utca 51. II. ajtó. 4561

Konyhabereendezések, butorok háját József asszisztensnél. Csapó-utca 67. 6753

Husfűtőelést elfogad. Szabó Mihály, Hunyadi-utca 23. 40

Uri nő jutányosan tanít zongorázni. Magyar nótát cigányosan, kotta nélkül. József király herceg-u. 59. 7429